

Hof ter Elst

Ter Elst en de koningin. Historiek van Ter Elst én de connectie met ... koningin Mathilde.

De heerlijkheid Ter Elst is in het ancien regime (<1795) eeuwenlang een kleine enclave geweest in het noorden van

Teralfene, gesitueerd nabij het hoogste punt van het dorp. Zo blijkt er in de middeleeuwen tot het eind van de 14de eeuw een omwaterd burchtje te hebben bestaan van waaruit ridders, als leenmannen van de graaf van Vlaanderen, er de toenmalige grens met Brabant bewaakten. Ook nadat de burcht verdwenen was bleef Ter Elst een aparte heerlijkheid en dus een afzonderlijk rechtsgebiedje waarvan het foncier (centrale vronhoeve met omringende grond) gedurende de laatste eeuwen van het ancien regime een oppervlakte besloeg van minder dan 10 procent van het grondgebied van Teralfene.

Ter Elst beschikte ook over heel wat leengronden buiten de dorpsgrenzen die verspreid lagen in het Land van Aalst. Ter Elst was welliswaar een kleine heerlijkheid, maar had wel enige uitstraling gezien de strategische ligging op de grens van het graafschap Vlaanderen. Allicht stonden er in Teralfene gedurende verschillende eeuwen slechts 2 stenen gebouwen: dat was enerzijds de kerk en anderzijds de burcht (en latere vronhoeve) van Ter Elst. Mogelijk heeft dit burchtje nog dienst gedaan tijdens de laatste oorlogen tussen Vlaanderen en Brabant in de 14de eeuw (1333 & 1356).

Op de oudste landkaarten werden de benamingen (Ter) Alpene en (Ter) Elst wel eens door elkaar gehaspeld ofwel beiden vermeld. Toen de oorlogsdreiging en de rivaliteit tussen Vlaanderen en Brabant definitief wegsmolten in het begin van de 15de eeuw was er nog maar weinig reden voor de edellieden om nog langer zelf ter plekke in deze uithoek te blijven wonen. De heren van Ter Elst bleven de titel dragen, maar zochten leukere oorden op, vermoedelijk eerst Aalst en daarna Gent. En ze bleven natuurlijk ook de opbrengsten (heerlijke rechten) innen van hun bezittingen.

Het Leenhof Ten Stene te Aalst regelde alles met behulp van een eigen baljuw en een meier van de heerlijkheid. Teralfense pachters die door de eeuwen heen het land (of stukken ervan) van de heer van Ter Elst in pacht hielden hadden een enigzins ander statuut (andere baljuw, heerlijke renten, andere rechtspraak bij betwistingen of misdaad) dan wanneer ze dat deden met

landgoederen elders in hun dorp. Maar veel verschil maakte dat voor hen na de middeleeuwen in de praktijk wellicht niet uit. In elk geval waren de heren en dames van Ter Elst in de 17de én 18de eeuw Gentenaars.

Door huwelijken binnen de Gentse aristocratie in de pruikentijd verschoof het bezit van de heerlijkheid en de titel Ter Elst van de familie 'de Mey' naar de familie 'della Faille' om uiteindelijk bij de familie 'de Kerchove' terecht te komen. Dat dit voorname families waren blijkt uit de opvallend hoge posities die verschillende leden ervan hebben bekleed in de rechterlijke en later ook politieke macht. Het is weinig waarschijnlijk dat deze nobele (Gentse) dames en heren van Terelst zich zelf (frequent) ter hoogte van Teralfene zullen hebben vertoond.

De Gentse edelman Jérôme de Kerchove (°1/10/1743 te Gent-+1818 te Gent) was de laatste die zich heer van Ter Elst mocht noemen. Dit privilege verloor hij voorgoed tijdens zijn leven toen de Fransen in 1795 in onze streken een definitief einde maakten aan het feodaal systeem.

Jérôme de Kerchove, laatste heer van Ter Elst, was een rechtstreekse voorvader van koningin Mathilde, zoals blijkt uit de stamboom van de laatste heren en dames van Ter Elst en hun nazaten... België zal pas opgericht worden 12 jaar na Jérômes overlijden (1818). Hij heeft dus in geen geval kunnen vermoeden dat zijn achterkleindochter Alice Marie de Kerchove in 1860 zal huwen met Albert d'Udecem d'Acoz en dat deze **twee de betovergrootouders waren van een toekomstige koningin van België, namelijk prinses Mathilde.**

Dit artikel is geschreven door de Alfenman in de blog Teralfene